

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XIV. évfolyam 10. szám
2011. június 3.

**Gabona és Ipari Növények
XIV. évfolyam 10. szám**

2011. 21. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:

Dr. Stummer Ildikó

Készítette:

Dr. Molnár Zsuzsa

molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Pájtli Péter

pajtli.peter@aki.gov.hu

Németh Noémi

nemeth.noemi@aki.gov.hu

Kiadja:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-6093

Fax: (06 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	9
A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára.....	15
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára.....	15
Külpiaci információk.....	16
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	18
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutözsdén.....	20
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó értékesítési átlagára	23
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	23
CUKORPIACI JELENTÉS.....	25

GABONAPIACI JELENTÉS

- Az első becslések szerint őszi árpából az előző évinél 3,4%-kal kevesebbet, 636 ezer tonnát takaríthatnak be a gazdák Magyarországon. Ez 12,3%-kal maradna el a 2006-2010. évek átlagos termésétől. Az alacsonyabb kibocsátás a vetésterület, és nem a hektáronkénti hozam csökkenéséből adódik.
- Magyarországon továbbra is magas a gabonafélék termelői ára. Egy tonna étkezési búza májusban is 70 ezer forint körül cserélt gazdát a piacon.
- A Budapesti Értéktőzsde áruipiaci szekciójában az európai és a hazai terméssel kapcsolatos aggodalmak hatására májusban az áprilisinál magasabb árszinten kereskedtek a terményekkel.
- A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára – a hónapok óta tartó emelkedést követően – májusban már csökkent.

A DDGS, mint takarmány-alapanyag¹

Az USA-ban a kukorica alapú bioetanol előállításának dinamikus fejlődésével nőtt a melléktermék (gabonamoslék, gabonatorrköly) kibocsátása az utóbbi években. A felhasznált kukorica kb. 30%-ának megfelelő mennyiségű melléktermék keletkezik a gyártás során, amelyet elsősorban állati takarmányként hasznosítanak. A száraz őrléses technológia esetén a melléktermék szárazanyag-tartalma mindössze 30% körüli. A magas nedvességtartalom miatt a gabonatorrköly ebben a formában nehezen tárolható és szállítható, ezért amilyen gyorsan lehet, helyben célszerű azt fel-

használni. Könnyebben kezelhető a melléktermék, ha azt 88-90% körüli szárazanyag-tartalom eléréséig szárítják, és a végtermék a szárított gabonatorrköly, vagyis a DDGS (dried distillers grains with solubles). A takarmánygyártók gyorsan elfogadták az új terméket kedvező beltartalma és ára miatt. A kukoricát magas energiatartalma, a szóját fehérjetartalma miatt képes bizonyos mértékben kiváltani.

A DDGS átlagos beltartalmi paramétereit szárazanyag-tartalomra vonatkoztatva

Nyersfehérje	25-32%
Nyerszsír	9-15%
Nyersrost	8-12%
Lizin	0,6-1%
Metionin	0,55-0,75%
Kalcium	0,17-0,26%
Foszfor	0,4-1%

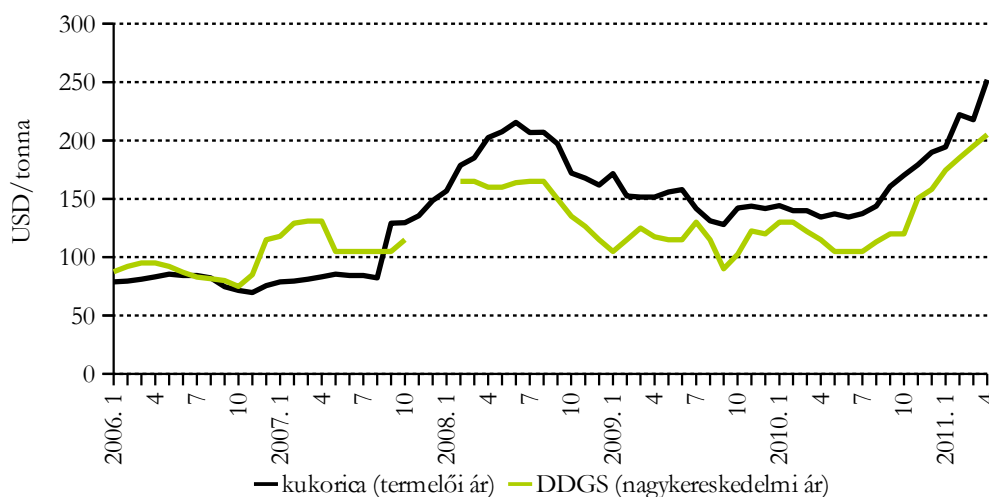
Szakértők szerint az USA-ban a DDGS kínálata nagyobb mértékben nőhet a jövőben, mint a takarmány célú felhasználása. A DDGS takarmányként történő hasznosítását korlátozza, hogy olyan olajokat is tartalmaz, amelyeket egyes állatfajok nagyobb koncentrációban nem tudnak tolerálni (pl. tejelő szarvasmarhánál csökken a tej zsírtartalma, a sertés- és a baromfi hús minősége

¹ USDA, IGC, F.O.Licht

romolhat). Az USA-ban a gabonatörköly jelenlegi takarmánycélú felhasználására vonatkozó becslések meglehetősen széles sávban, 35,5-55,3 millió tonna között mozognak (átlagosan 46,7 millió tonna). A DDGS 25-30%-a kerülhet a jövőben is exportra, illetve egyéb felhasználási irányok, (pl. talajjavító anyag, tüzelőanyag) is nagyobb hangsúlyt kaphatnak.

A DDGS árát a kukorica és a szójabab ára egyaránt befolyásolja. A melléktermék ára szezonálisan is változik. A téli hónapokban – amikor a legelők nem hasznosíthatók – nő, míg tavasszal, illetve nyáron csökken az ár, amikor a legeltetés és más szálatakarmány etetése kerül előtérbe. A túlkínálat és a korlátozott felhasználás az utóbbi években nyomást gyakorolt a DDGS árára, amely annak ellenére csökkent az alapanyag ára alá, hogy előállítására költséges.

A kukorica termelői és a DDGS nagykereskedelmi ára az USA-ban

Forrás: USDA

Az USA agrárminisztériuma (USDA) az államok teljes gabonatörköly kínálatát (termelés+import) 33,3 millió tonnára becsülte a 2009/2010. gazdasági évben, ami négyszerese a 2003/2004. szezónának. Az USDA 2019/2020-ig terjedő prognózisa szerint 38,6 millió tonnára nőhet a DDGS előállítása. Az élénk belső kereslet ellenére a melléktermék exportja nagyobb ütemben nőtt az utóbbi években. A kivitel növekedése annak köszönhető, hogy más országok takarmánygyártói is elfogadták a DDGS-t kedvező ára miatt.

Az USA DDGS exportja elérte a 9 millió tonnát 2010-ben, 59%-kal meghaladva az előző évit. A nagyobb exportot részben a bővülő kínálat tette lehetővé, részben pedig a húsfogyasztás növekedése miatt nőtt meg a termék iránti külpiazi érdeklődés. Kína 2009 előtt nem vásárolt DDGS-t, azóta azonban az USA legnagyobb partnerévé vált (2,5 millió tonna), és importja várhatóan tovább nő a jövőben. A kínai takarmánygyártók részéről jelentkező, egyre bővülő kereslet a kukorica árának, és a hús, valamint más állati termékek fogyasztásának növekedésével magyarázható. Az importőrök közül Kínát Mexikó és Kanada követi. Behozataluk számottevően nőtt az elmúlt öt

évben, köszönhetően a versenyképes árak és az USA-hoz való közelségnek. A 2005/2006. gazdasági évben még az EU importált legnagyobb mennyiségben DDGS-t az USA-ból, az ezt követő években azonban a közös agrárpolitika reformja és a GM növényekre vonatkozó szigorú előírások miatt a termék behozatala jelentősen visszaesett. Majd 2009 végén jóváhagyták a GM kukorica behozatalát és felhasználását, ennek következtében a közösség DDGS importja újra nőtt, és megközelítette a félmillió tonnát 2010-ben.

A DDGS termelése és felhasználása az USA-ban

	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Termelés	14	21	27	33	34
Takarmánycélú felhasználás	13	18	22	25	26
Belföldi felhasználás aránya (%)	89	82	82	76	76

Forrás: USDA

Az USA DDGS kivitele

	2006	2007	2008	2009	2010
Kína	-	1	9	542	2529
Mexikó	367	708	1189	1458	1645
Kanada	123	319	794	820	1021
Dél-Korea	25	103	185	270	506
EU-27	316	265	113	124	451
Vietnam	18	58	117	251	431
Törökország	-	137	465	378	395
Thaiföld	38	59	184	298	291
Indonézia	44	69	118	201	252
Japán	45	84	198	222	218
Izrael	18	62	195	142	163
Tajpej	93	134	189	183	145
Kuba	-	85	106	130	134
Marokkó	28	46	81	64	133
Egyéb	139	229	590	568	685
ÖSSZESEN	1254	2358	4532	5651	8998

Forrás: USDA

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (21. hét)

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2011. 20. hét	2011. 21. hét	2011. 21. hét / 2011. 20. hét (%)
Étkezési	tonna	-	-	-	2 903	369	12,71
búza	Ft/tonna	-	-	-	68 465	66 002	96,40
Takarmány-	tonna	-	126	-	-	251	-
búza	Ft/tonna	-	59 198	-	-	57 108	-
Takarmány-	tonna	1 257	2 252	-	2 417	4 191	173,38
kukorica	Ft/tonna	58 915	59 150	-	58 011	58 124	100,19
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-	-

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

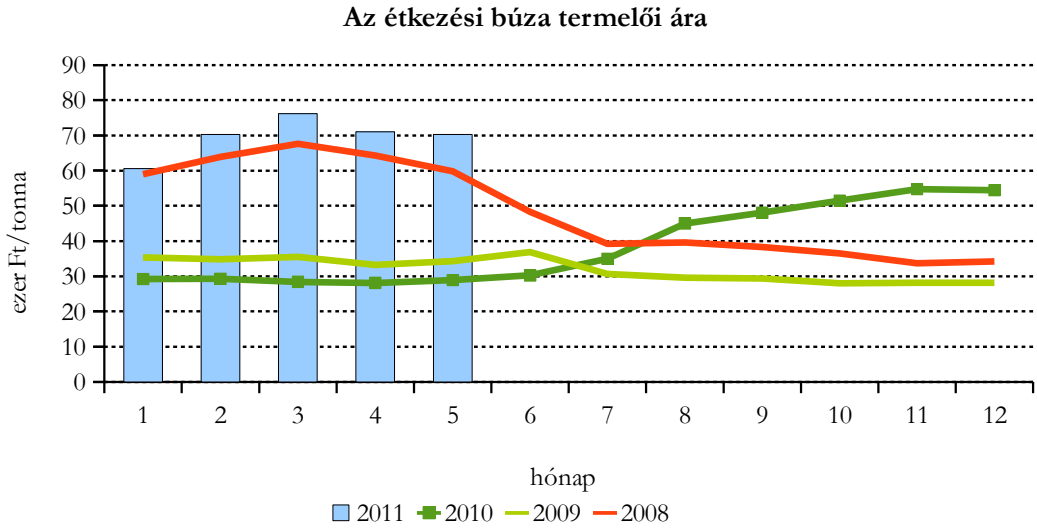
2. táblázat

A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2010. 21. hét	2011. 20. hét	2011. 21. hét	2011. 21. hét / 2010. 21. hét (%)	2011. 21. hét / 2011. 20. hét (%)
Étkezési	tonna	10 942	2 903	369	3,37	12,71
búza	Ft/tonna	29 428	68 465	66 002	224,29	96,40
Takarmány-	tonna	-	-	251	-	-
búza	Ft/tonna	-	-	57 108	-	-
Takarmány-	tonna	4 984	2 417	4 191	84,09	173,38
kukorica	Ft/tonna	33 026	58 011	58 124	175,99	100,19
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-

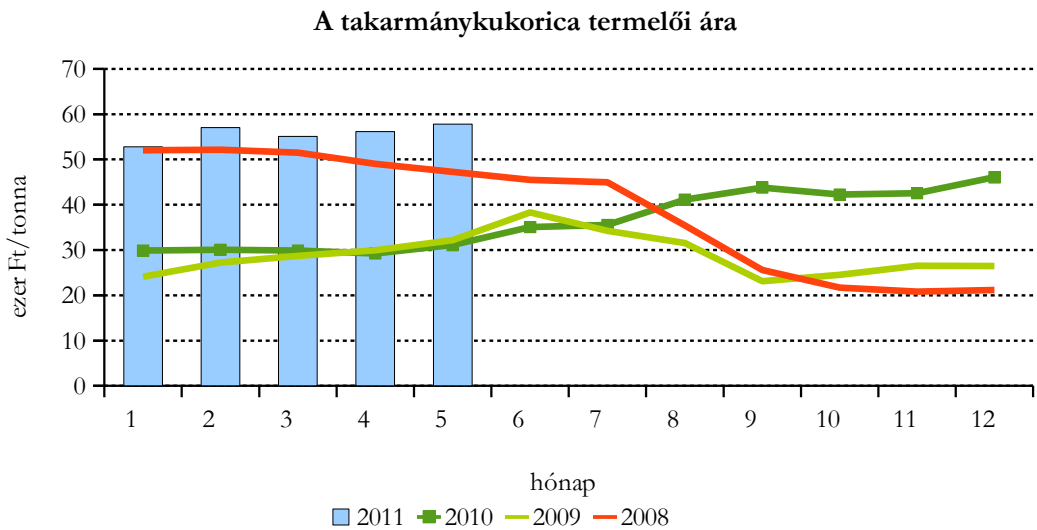
Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

Forrás: AKI PÁIR

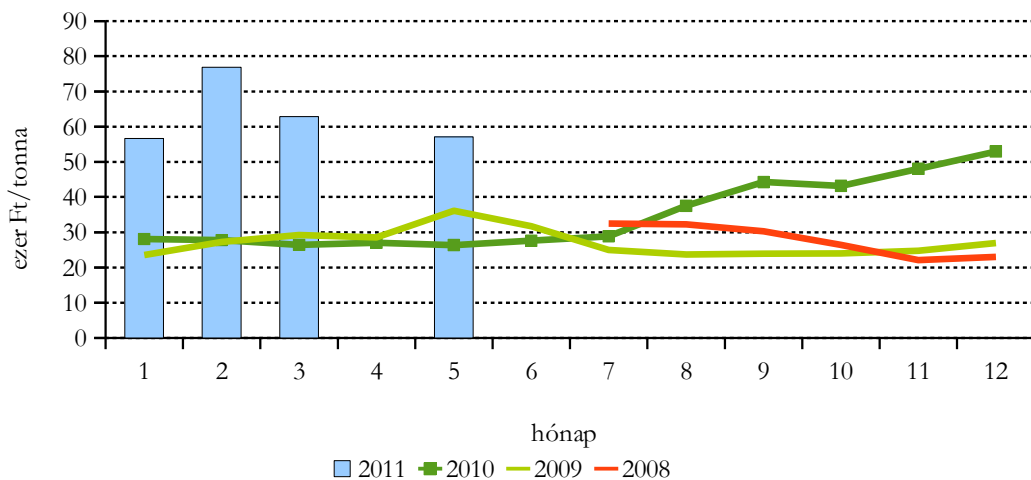
2. ábra

Forrás: AKI PÁIR

3. ábra

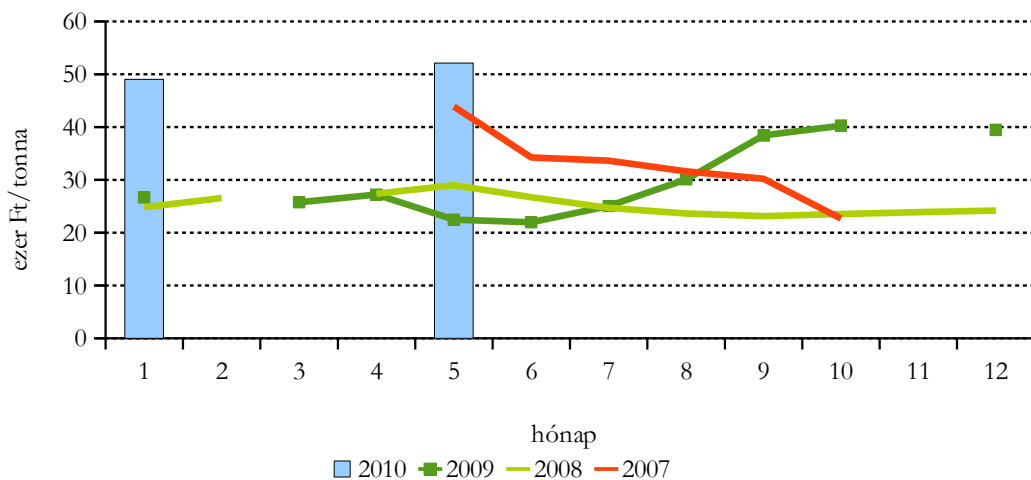
A takarmánybúza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

4. ábra

A takarmányárpa termelői ára

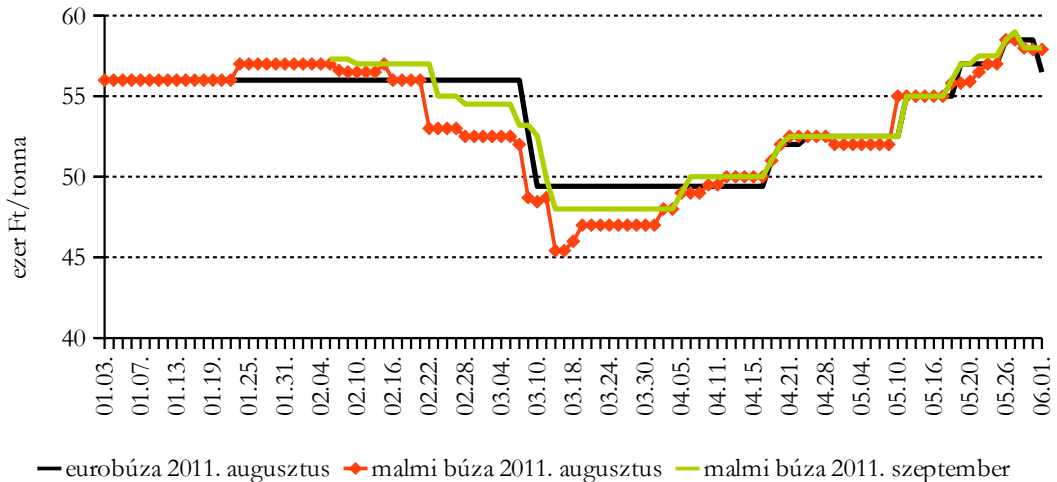

Forrás: AKI PÁIR

A gabonafélék jegyzése

5. ábra

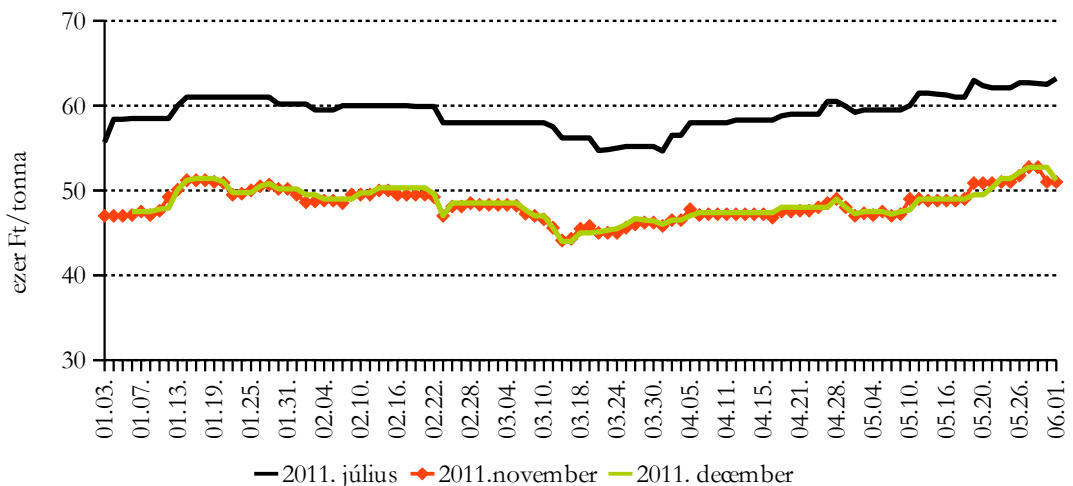
Az eurobúza és a malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

6. ábra

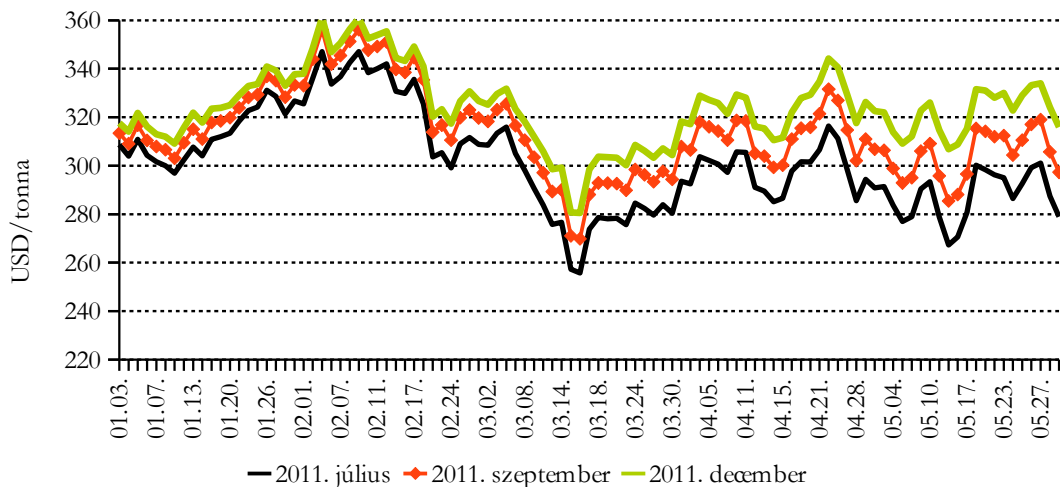
A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

7. ábra

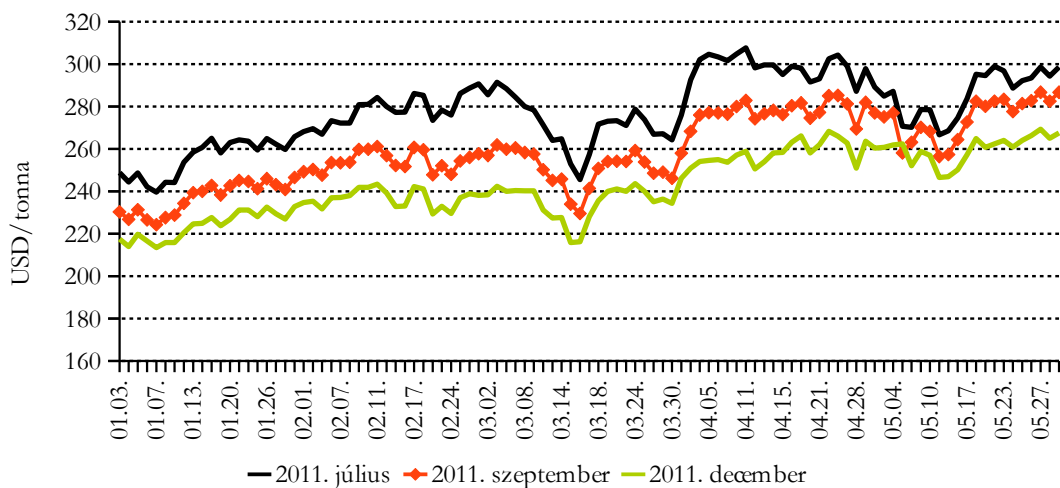
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

8. ábra

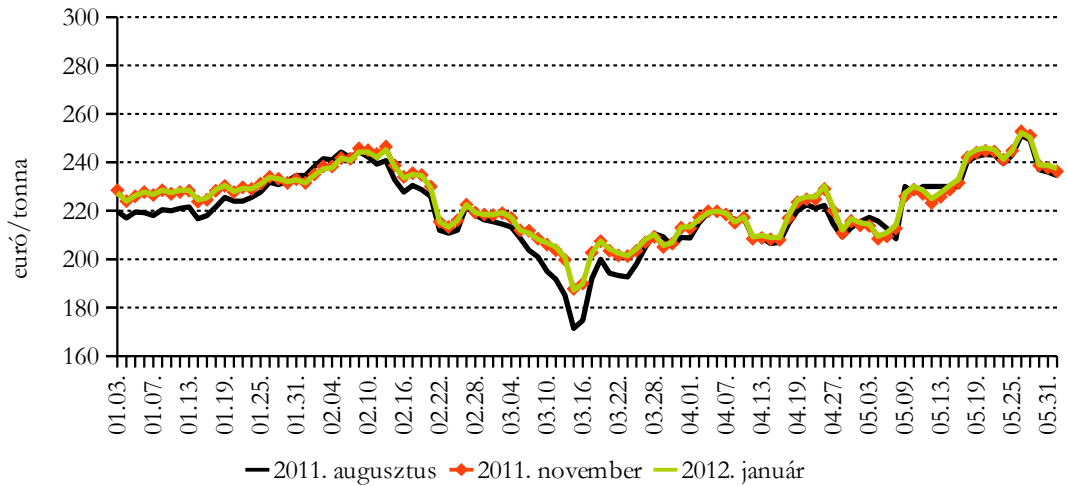
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

9. ábra

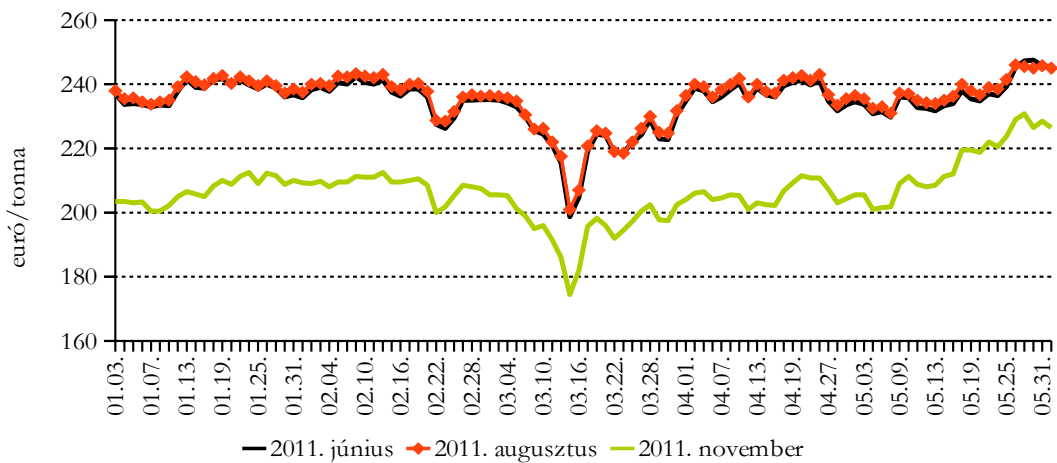
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

10. ábra

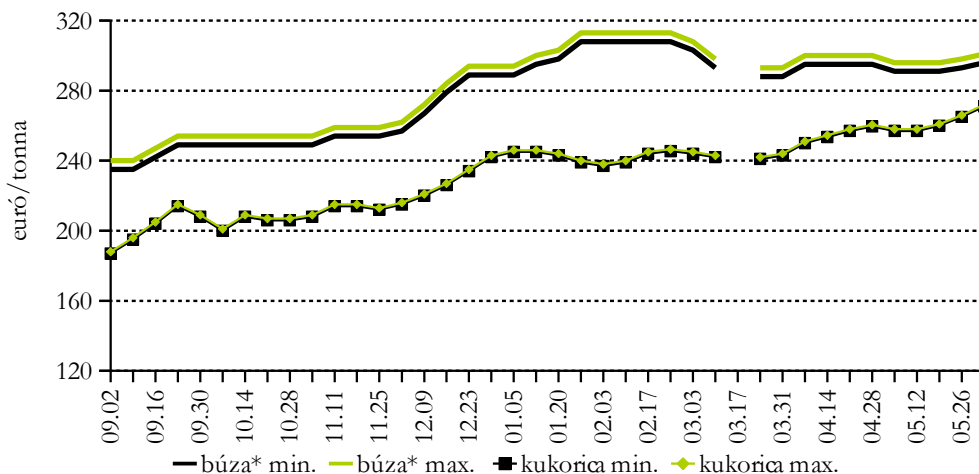
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

11. ábra

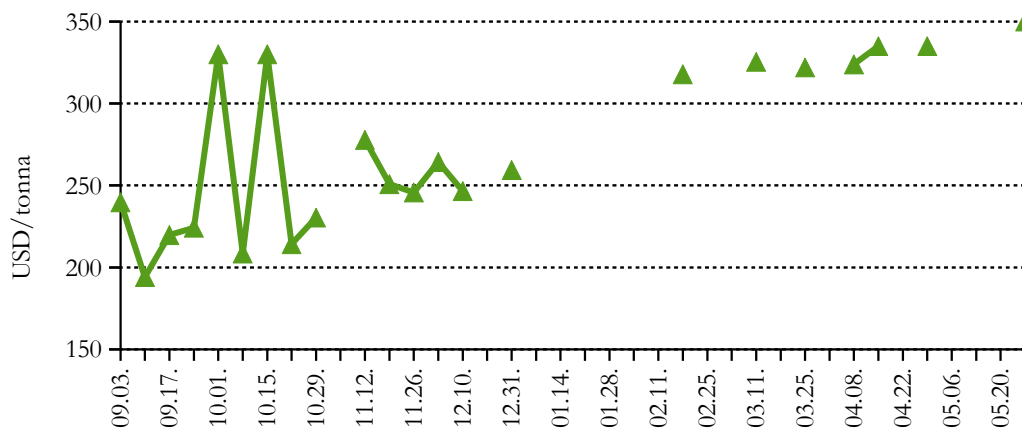
A búza* és a kukorica jegyzése a bolognai árutőzsdén

* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (78/79 kg/hl, fehérje 13%).
Forrás: AGER Borsa Merci Bologna

12. ábra

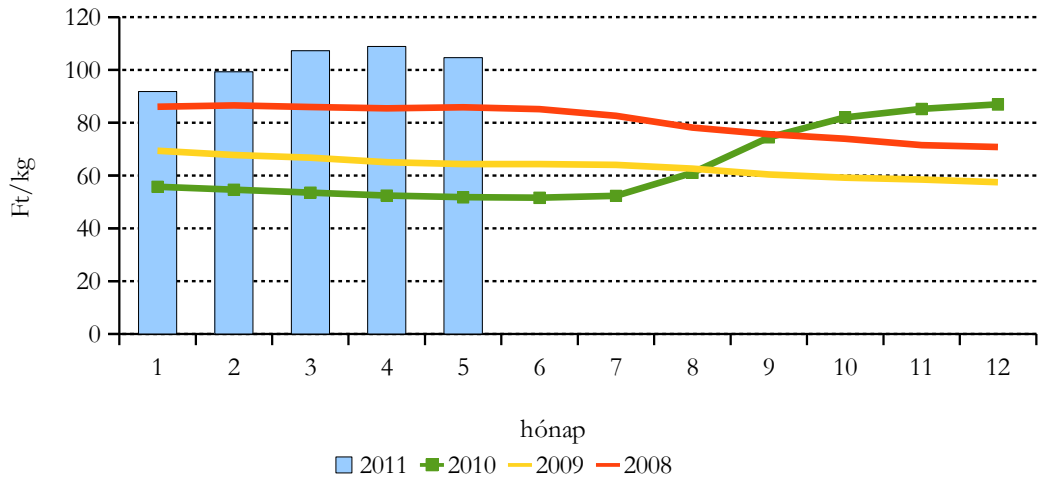
A malmi búza román kikötői ára (FOB)

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.
Forrás: MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

13. ábra

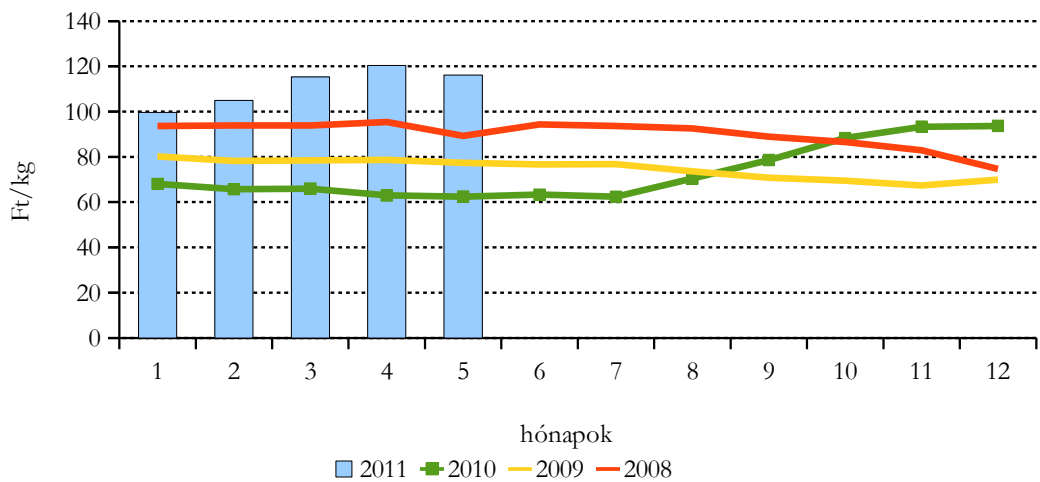
A finomliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

14. ábra

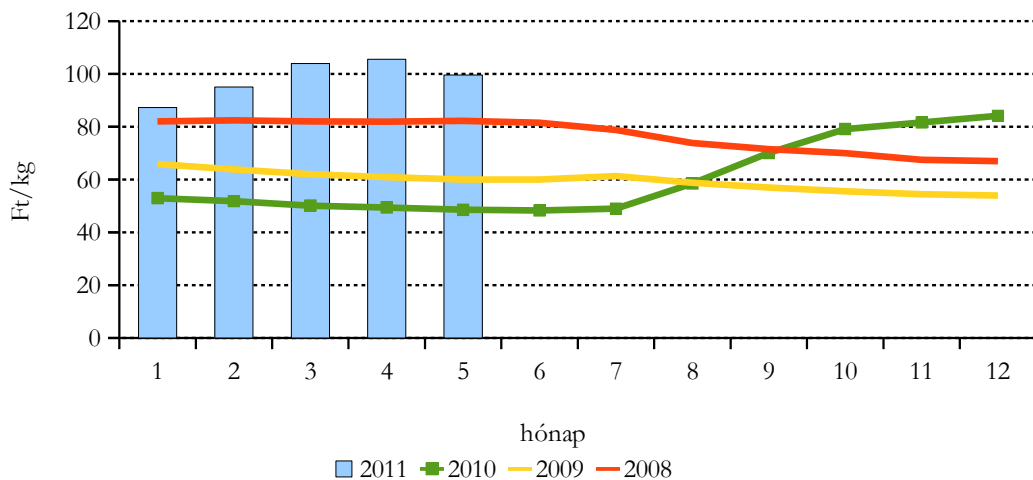
A rétesliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

15. ábra

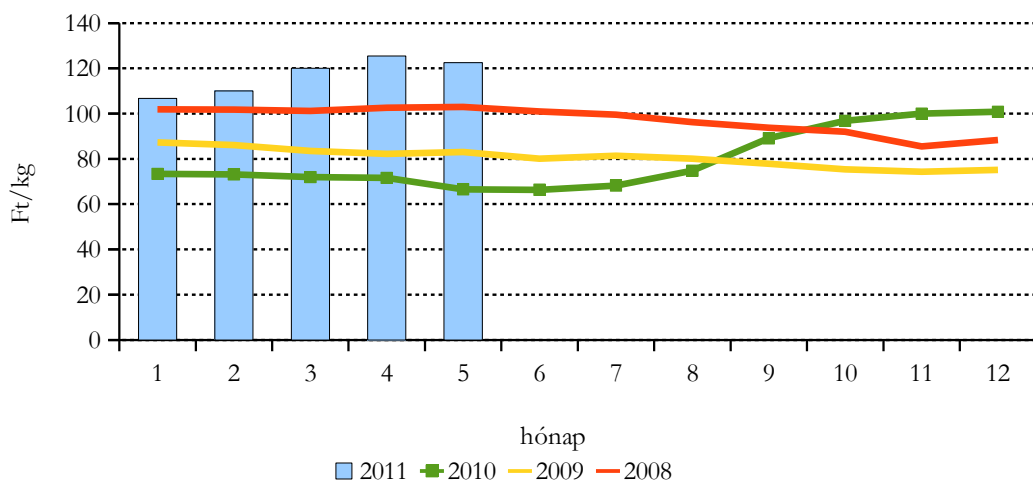
A fehér kenyérliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

16. ábra

A búzadara feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2010. 21. hét	2011. 20. hét	2011. 21. hét	2011. 21. hét / 2010. 21. hét (%)	2011. 21. hét / 2011. 20. hét (%)
Finomliszt BL 55	tonna	1306,58	650,25	1181,34	90,42	181,68
ömlesztett	Ft/kg	49,73	101,01	98,52	198,09	97,53
Finomliszt BL 55	tonna	1824,26	1075,07	1510,52	82,80	140,50
zsákos	Ft/kg	50,48	103,16	101,94	201,94	98,82
Finomliszt BL 55	tonna	833,22	416,29	730,68	87,69	175,52
zacskós	Ft/kg	56,67	113,89	112,47	198,46	98,76
Rétesliszt BFF 55	tonna	38,43	7,00	30,38	79,05	434,00
ömlesztett	Ft/kg	62,00	119,00	107,88	174,00	90,65
Rétesliszt BFF 55	tonna	15,10	28,00	27,28	180,63	97,41
zsákos	Ft/kg	58,80	113,94	110,89	188,59	97,32
Rétesliszt BFF 55	tonna	46,30	38,96	30,85	66,64	79,18
zacskós	Ft/kg	66,31	123,51	122,40	184,59	99,10
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1018,34	398,98	814,90	80,02	204,25
ömlesztett	Ft/kg	46,98	97,16	96,21	204,77	99,02
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	870,63	567,04	817,80	93,93	144,22
zsákos	Ft/kg	49,66	101,10	99,45	200,26	98,37
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	552,13	380,10	606,08	109,77	159,45
ömlesztett	Ft/kg	53,14	103,73	108,09	203,40	104,20
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	46,28	66,50	113,20	244,60	170,23
zsákos	Ft/kg	59,21	109,19	107,13	180,94	98,12
Étkezési búzadara AD	tonna	50,08	10,06	43,28	86,42	430,22
zacskós	Ft/kg	67,92	132,02	124,20	182,86	94,08

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2010. május	2011. április	2011. május
Finomliszt BL 55	151	193	194
Fehér kenyér	234	256	254
Félbarna kenyér	236	256	251
Étkezési búzadara AD	193	208	206

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2011. május 27.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2011. augusztus	249,25	67 036	2011. július	301,18	57 016	2011. május	346,46	65 588
2011. november	251,00	67 506	2011. szeptember	319,00	60 389	2011. július	353,26	66 875
2012. január	250,25	67 305	2011. december	334,06	63 241	2011. szeptember	361,52	68 440
2012. március	250,25	67 305	2012. március	344,16	65 153	2011. december	366,48	69 379
2012. május	249,00	66 969	2012. május	346,64	65 623	2012. március	366,11	69 309
2012. augusztus	243,50	65 489	2012. július	343,34	64 997	2012. május	357,66	67 709

Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****		
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2011. július	388,07	73 465	2011. július	196,50	61 029
2011. szeptember	374,29	70 857	2011. november	197,00	61 184
2011. december	374,47	70 891	2012. január	199,00	61 805
2012. március	375,39	71 065	2012. március	200,00	62 116
2012. május	373,19	70 648	2012. május	203,00	63 048
2012. július	370,71	70 178	2012. július	204,55	63 529

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.

*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Étkezési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Ft/tonna
2011. június	247,25	66 498	2011. július	298,62	56 532
2011. augusztus	245,50	66 027	2011. szeptember	286,71	54 277
2011. november	230,75	62 060	2011. december	269,29	50 979
2012. január	232,50	62 531	2012. március	273,62	51 799
2012. március	234,50	63 069	2012. május	276,28	52 302
2012. június	239,50	64 414	2012. július	278,54	52 731

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	euró/tonna	Ft/tonna
2011. augusztus	494,00	132 861
2011. november	481,75	129 567
2012. február	478,50	128 693
2012. május	473,75	127 415
2012. augusztus	436,50	117 397
2012. november	437,25	117 598

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- Az időjárással kapcsolatos aggodalmak tovább emelték az terményárakat
- Csökkenő globális terméskilátások az olajnövényeknél
- Oroszország július 1-ével visszavonja az exportkorlátozásokat
- Két hét szárnyalás után a repcemag front havi jegyzése 492 euró/tonnán zárta a májust a MATIF-on
- A BÉT-en a repcemag front havi jegyzése 131 ezer Ft/tonna volt május végén

Világpiaci kitekintés

A terménypiacok jegyzései májusban újra erősödtek, mert több, az áremelkedésnek kedvező hír jelent meg, illetve a befektetők és a spekulánsok visszatértek az utóbbi egy év legjövődélmezőbb termékeihez. A szélsőséges időjárás okozta aggodalmak egyértelműen meghatározták az elmúlt hetek ármozgását. A tavaszi aszály Nyugat-Európa egyes térségeiben jelentősen visszavetette az őszi vetésű növények korábbi termésvárakozásait, de a tavaszi vetésűeknek sem kedvez a csapadékhiány. Németország és Franciaország egyes részein a szokásos csapadékmennyiség 10-25%-a hullott az április-májusi időszakban, ami a repce fejlődésében behozhatatlan hátrányt okozott. Az Oil World elemzői hétről hétre csökkentették az EU idén várható repcetermését, amely az utolsó közlés szerint 19,2 millió tonna lehet. Németországban akár 4,5 millió tonna alá is csökkenhet a repce termése.

Az USA déli államaiban nem enyhült a szárazság, ami főként a búzaállományokat sújtotta. Ezzel szemben az USA északi államaiban és Kanadában továbbra is a hideg, csapadékos időjárás hátráltatja vetést és a növények fejlődését. A kukorica vetésével lassan kicsúsznak az időből az amerikai farmerek és a szója vetése sem halad megfelelően (a tervezett terület 59%-át vetették be május 31-ig, a szokásos 70%-kal szemben). Egyre nőnek a félelmek, hogy nagy területek maradhatnak bevetetlenül az USA egyes térségeiben, illetve a vetések késése a betakarítás eltolódását és alacsonyabb termésátlagot eredményezhet.

A keresleti oldalon is egyre nagyobb az izgalom, hogy az olajnövények globális készlete a 2011/2012. időszakban sem töltődik fel a korábbi szintre, ezért az USA-ban a szójabab piaci ára a fizikai piacon tovább nőtt május második felében. Az emelkedést erősíti, hogy a termelők kívánnak az ótermés értékesítésével, és a feldolgozók egyre magasabb áron vásárolják a szójababot a termelés biztosításának érdekében (a késői betakarítás kisebb fennakadást okozhat, és ezt akarják megelőzni a gyárak).

A terménypiacok alakulását egyértelműen az időjárás és azzal kapcsolatos várakozások irányították májusban, de több tényező is nyomást gyakorolhat a jegyzésekre, így a szójabab globális feldolgozásának lassuló növekedése, az orosz exportkorlátozás megszüntetése, Kína importjának

csökkenése, a pálmaolaj kínálatának növekedése és a bőséges dél-amerikai szójababtermés. Brazíliában az ideai szójababtermés 67%-át értékesítették május 27-éig a gazdák a magas árak miatt. Kína olajnövény és növényi olaj importja továbbra is visszafogott. A pálmaolaj kínálata a 2011. április-szeptember időszakban 8%-kal nőhet az előző év azonos időszakához képest, ami más olajnövények és növényi olajok árát is nyomás alá helyezheti.

Oroszország május 27-én bejelentette, hogy július elsejétől feloldja a tavaly óta tartó exporttilalmat. Ennek hatására a búza jegyzése Chicagóban 7%-kal csökkent, és a kevésbe érintett repce 13 napos szárnyalása is megtorpant Párizsban. Az orosz előrejelzések 80-85 millió tonnás gabonatermést várnak, amelyből 15 millió tonna kerülhet exportra. Az orosz gabona újbóli megjelenésének híre a világgiacon annak ellenére hatott a piacokra, hogy korábban bearázták a befektetők. Az árcsökkenést segítette, hogy az EU több országában május utolsó napjaiban csapadékosra fordult az időjárás és az előrejelzések is kedvezőbbek.

A chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a szójabab front havi jegyzése 509 USD/tonnára emelkedett május végén. A párizsi árutőzsdén (MATIF) a repcemag front havi jegyzése 492 euró/tonna volt május 31-én (május 12-én 444 euró/tonna volt).

Hazai körkép

A globális repcetermés mellett, a hazai repcetermésrel kapcsolatban is egyre pesszimistábbak a várakozások. Az őszi vetések a nagy mennyiségű csapadék miatt későn fejeződtek be és sok esetben rossz minőségű talajba került a mag, így a tél néhol megviselte a fejletlenebb állományokat. A tavaszi szárazságot nehezen tűrte a növény és a virágzás idején a hideg időjárás okozott problémát. A május végi esőzések még segíthetnek a termésképzésben, de az esős időszak elnyúlása a tavalyi aratáshoz hasonló problémákat okozhat. A kedvezőtlen időjárás ellenére néhány megyében jó állapotban vannak az állományok. Termésbecslés még nem áll rendelkezésre, de a korábbi évek tapasztalataiból kiindulva 2,2-2,3 tonna/hektár körül alakulhat az országos termés-átlag.

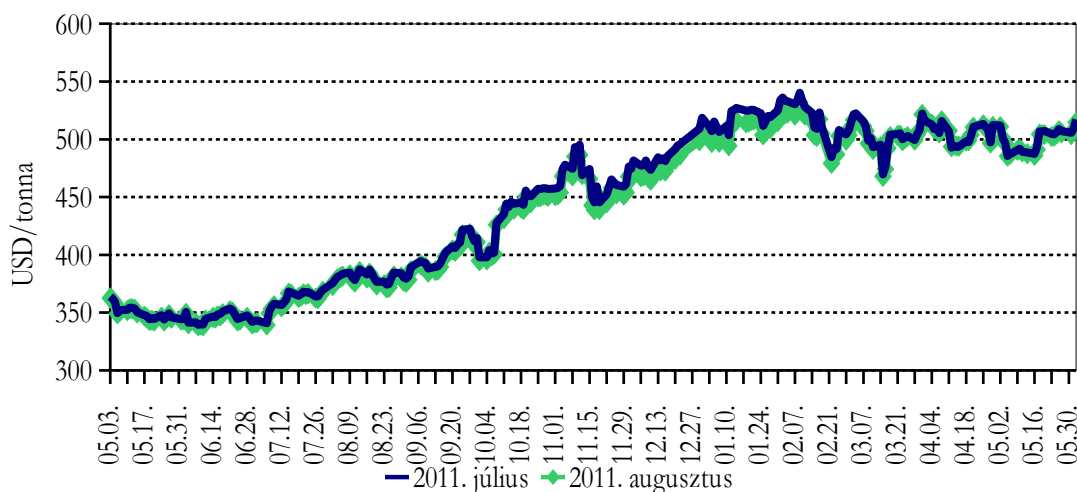
Az MgSzH május 25-i jelentése szerint a tervezett 585 ezerből 569 ezer hektár napraforgót vetettek el a magyar gazdák. A már elvetett területeken a május végi csapadéknak köszönhetően szépen fejlődnek az állományok.

A BÉT-en a napraforgómag front havi jegyzése 121 ezer Ft/tonna, a repcemagé 131 ezer Ft/tonna volt május végén.

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

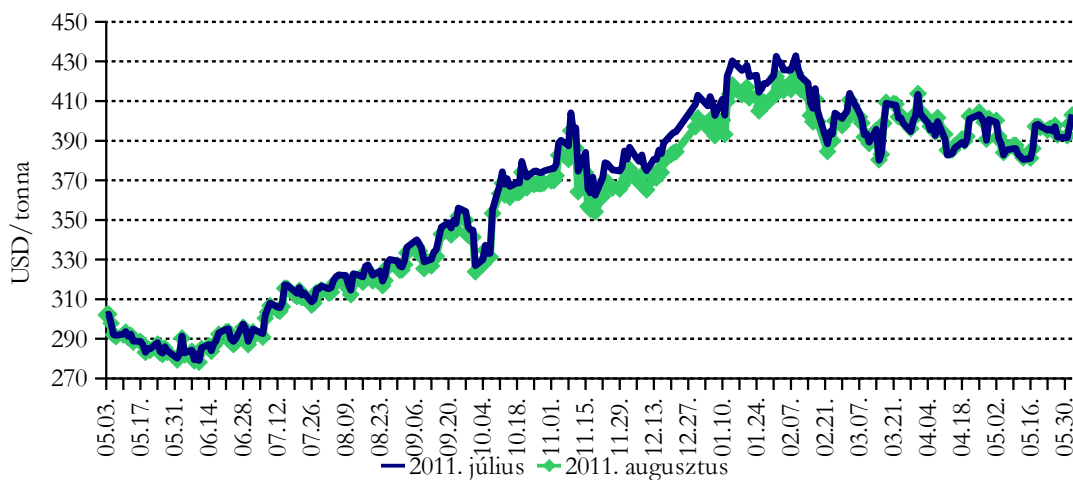

A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

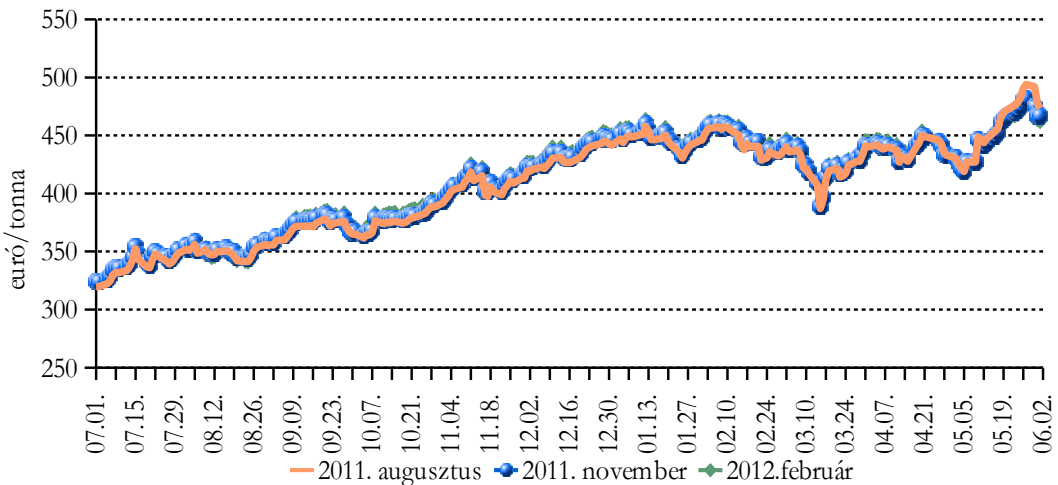
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

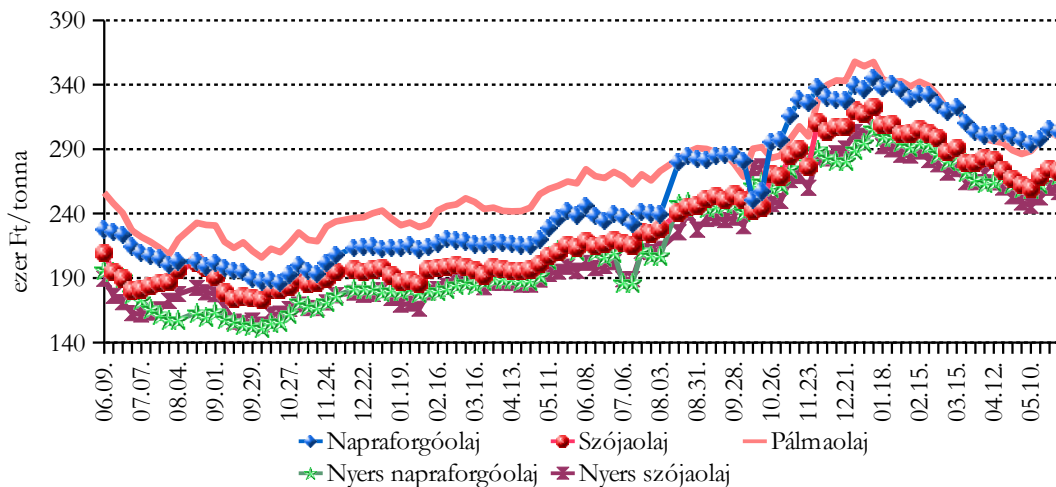
A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

5. ábra

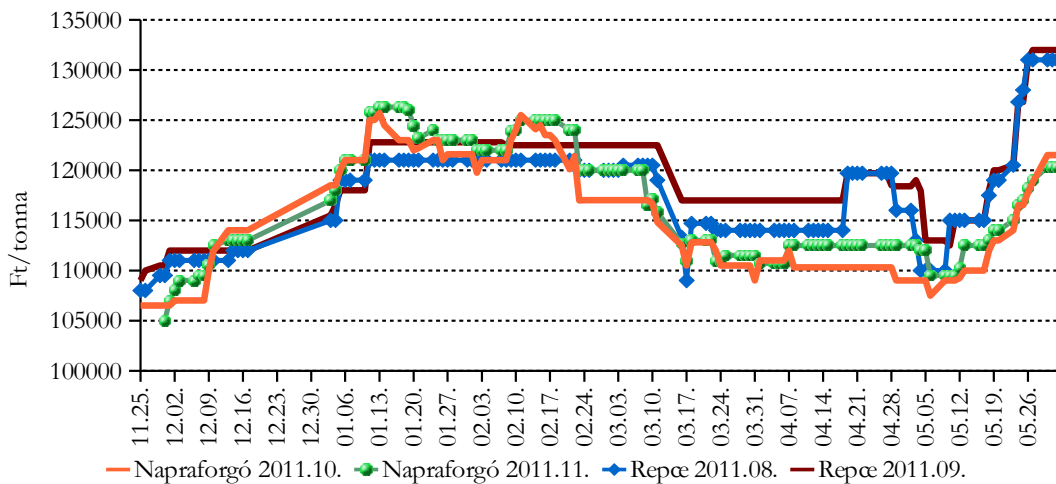
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóinak értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2010. május	2011. április	2011. május	2011. május / 2010. május (%)	2011. május / 2011. április (%)
Ipari napraforgómag	tonna	30 999	20 823	17 374	56,05	83,44
	Ft/tonna	84 290	125 759	119 835	142,17	95,29
Repce	tonna	19 619	15 110	12 372	63,06	81,88
	Ft/tonna	76 277	107 871	111 525	146,21	103,39
Nyers napraforgóolaj	tonna	98	193	236	241,04	122,24
	Ft/tonna	187 768	278 663	212 549	113,20	76,27
Napraforgódara	tonna	9 708	-	8 656	-	102,06
	Ft/tonna	31 333	-	53 885	-	97,83
Nyers repceolaj	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/tonna	-	-	-	-	-
Repcedara	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/tonna	-	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	Ft/tonna				
		EU	Franciaország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
		Ártípus				
		FOB	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2011-05-17	269 567	-	263 251	-	-
	2011-05-24	276 134	-	272 096	-	-
	2011-05-31	-	-	270 115	-	-
Repceolaj	2011-05-17	271 081	281 337	-	-	-
	2011-05-24	278 244	283 595	-	-	-
	2011-05-31	-	280 130	-	-	-
Szójaolaj	2011-05-17	247 624	-	252 534	233 715	-
	2011-05-24	254 466	-	259 942	243 000	-
	2011-05-31	-	-	256 776	238 800	-

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, MATIF, Oil World

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

Ft/tonna

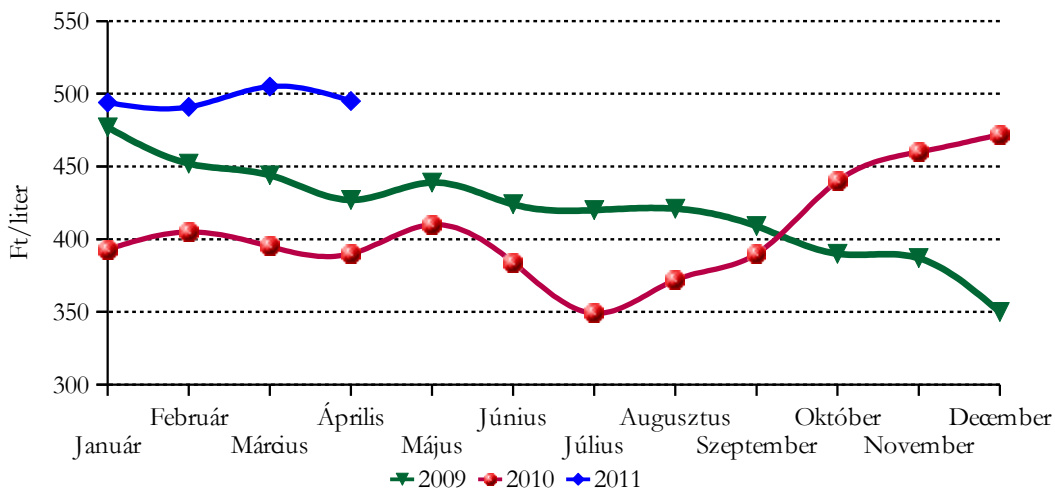
Termék	Időpont	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus			
		Heti tőzsdei átlagár	Hamburg CIF**	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2011-05-17	-	128 825	-	114 916
	2011-05-24	-	135 766	-	115 913
	2011-05-31	-	-	-	-
Napraforgódara**	2011-05-17	-	40 104	54 258	-
	2011-05-24	-	40 461	54 693	-
	2011-05-31	-	-	55 359	-
Repccemag	2011-05-17	122 180	129 960	-	104 429
	2011-05-24	129 170	135 766	-	115 889
	2011-05-31	127 454	131 299	-	-
Repcedara**	2011-05-17	-	53 157	54 258	-
	2011-05-24	-	56 186	56 044	-
	2011-05-31	-	-	55 359	-

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** CIF – Cost, Insurance and Freight – az ár tartalmazza a költséget, a biztosítást és a fuvardíjat

Forrás: AKI PÁIR, BLPW, MATIF, Oil World

7. ábra

A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

CUKORPIACI JELENTÉS

- A globális cukormérleg pozitív lehet a 2011/2012. gazdasági évben.
- A londoni és a New York-i árutőzsdén a fehér- és a nyerscukor front havi jegyzései ingadoztak 2011 májusában.
- Az EU Bizottság további 200 ezer tonna vámmentes cukor importot engedélyezett 2011 májusában.
- Az MgSzH május 23-i jelentése szerint Magyarországon 15,1 ezer hektáron végeztek a cukorrépa vetésével.

Világpiaci helyzet

A londoni és a New York-i árutőzsdén a fehér- és a nyerscukor front havi jegyzései ingadoztak májusban a világpiaci hírek hatására (1-4. ábra). Az árcsökkenést erősítette, hogy Thaiföld rekord mennyiségű cukortermeléssel, 9,2 millió tonnával zárja a 2010/2011. gazdasági évet (6,9 millió tonna volt az előzőben). Az árak emelkedéséhez a vártnál kisebb brazil cukornádtermelés, valamint a cukornád egy részének bioetanol-gyártásra való felhasználása járult hozzá.

A globális cukorárak stagnálását, illetve enyhe csökkenését okozhatja 2011 júniusában, hogy a világ vezető exportőre országában, Thaiföldön a betakarítási szezon szokásos áprilisi lezárása egy hónappal későbbre tolódott. A másik jelentős exportőr, Ausztrália a vártnál négy héttel korábban, már május közepén megkezdte a cukornád betakarítását. Ezzel ellentétes, árnövelő hatást válthat ki a cukornád betakarításának akadozása Brazíliában.

A globális cukormérleg a Nemzetközi Cukorszervezet (ISO) előrejelzése mellett a Kingsman és a Czarnikow tanácsadó cégek szerint is pozitív lehet a 2011/2012. gazdasági évben. Az ISO szerint a termelés 7%-kal 171,4 millió tonnára, a fogyasztás 2,2%-kal 169,8 millió tonnára növekedhet. Ez 1,6 millió tonna többletet jelent. A Kingsman tanácsadó cég előrejelzése alapján a termelés 10,575 millió tonnával haladhatja meg a fogyasztást a 2011/2012. gazdasági évben.

A globális termelés bővülését támasztja alá, hogy Indiában a cukornád termőterülete 10%-kal nőhet a 2011/2012. gazdasági évben (4,97 millió hektár volt az előzőben). A világ második legnagyobb cukortermelője 2-3 millió tonnával több, közel 28 millió tonna cukrot bocsáthat ki. Kína cukortermelése várhatóan 6%-kal (12 millió tonnára), a fogyasztása 2%-kal (13,6 millió tonnára) nő az USDA előrejelzése alapján.

Európai kitekintés

Az EU Bizottság előrejelzése alapján az Unió cukortermelése 5%-kal, a fogyasztása 2%-kal bővíülhet a 2011/2012. gazdasági évben az előzőhöz viszonyítva (5. ábra). Az export várhatóan 38%-kal 2,6 millió tonnára nőhet, míg az import 6%-kal 3,3 millió tonnára csökkenhet.

Lengyelország javaslatát, amelyben az EU cukorkvótájának 15%-os emelését javasolta a belső piac kiszolgáltatottságának csökkentése érdekében, a Bizottság 2011. május végén visszautasította. A jelenlegi cukorkvótát (13,3 millió tonna) megközelítőleg 2,6 millió tonnával haladja meg a fogyasztás.

Az EU Bizottság a cukor importkvótájának márciusban elfogadott 300 ezer tonnás emelése mellett további 200 ezer tonna vámmentes importot engedélyez, a belső piacon továbbra is fennálló cukorhiány enyhítése érdekében.

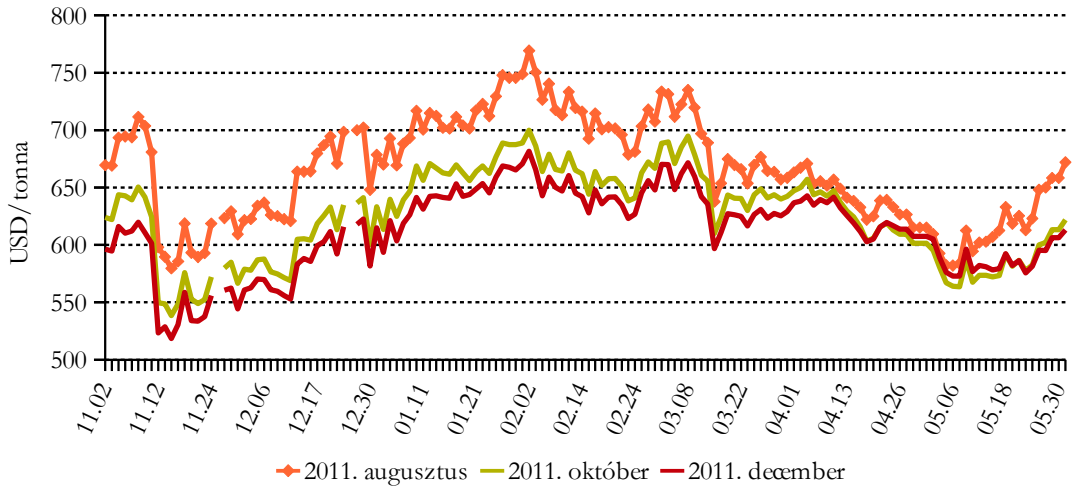
Hazai körkép

Az MgSzH május 23-i jelentése szerint Magyarországon 15,1 ezer hektáron végeztek a cukorrépa vetésével, ez a tervezett terület 106%-a (6. ábra). A termőterület 9%-kal nőtt az előző évihez viszonyítva. A termőterület bővülése a Magyar Cukor ZRt. előző évit meghaladó átvételi áaira, valamint a magas világpiaci árakra vezethető vissza. A cukorrépa vetésterülete Somogy megyében (az egyetlen cukorgyár itt található) a kétszeresére nőtt az idén 2010-hez képest. Az országos termőterület 17%-át adja ez a megye.

Magyarországon a kristálycukor fogyasztói ára enyhén csökkent 2011 áprilisában az előző hónaphoz viszonyítva. Ezzel szemben Lengyelországban, Szlovéniában, Csehországban és Szlovákiában emelkedett a kristálycukor fogyasztói ára a nemzeti statisztikai hivatalok által közzétett adatok alapján (7-8. ábra). A fogyasztók továbbra is Magyarországon vásárolhatják a kristálycukrot a legmagasabb áron. Csehországban és Szlovéniában a kristálycukor fogyasztói ára kilogrammonként csaknem 100 Ft-tal, Szlovákiában 67 Ft-tal alacsonyabb a magyarországinál.

1. ábra

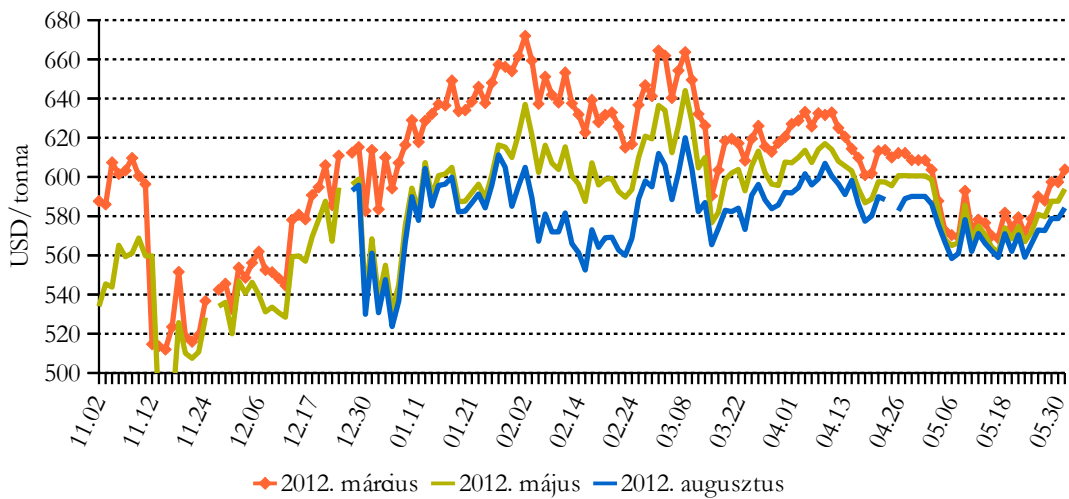
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

2. ábra

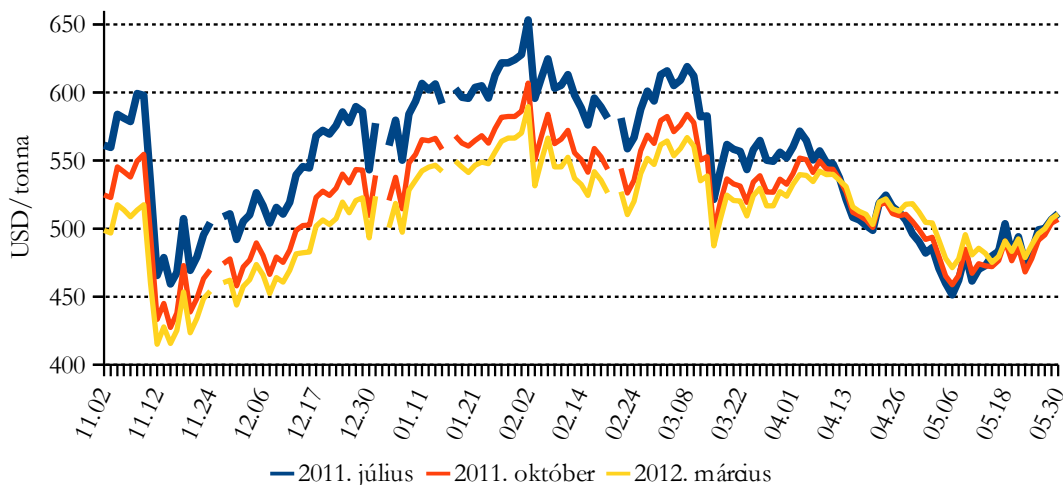
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

3. ábra

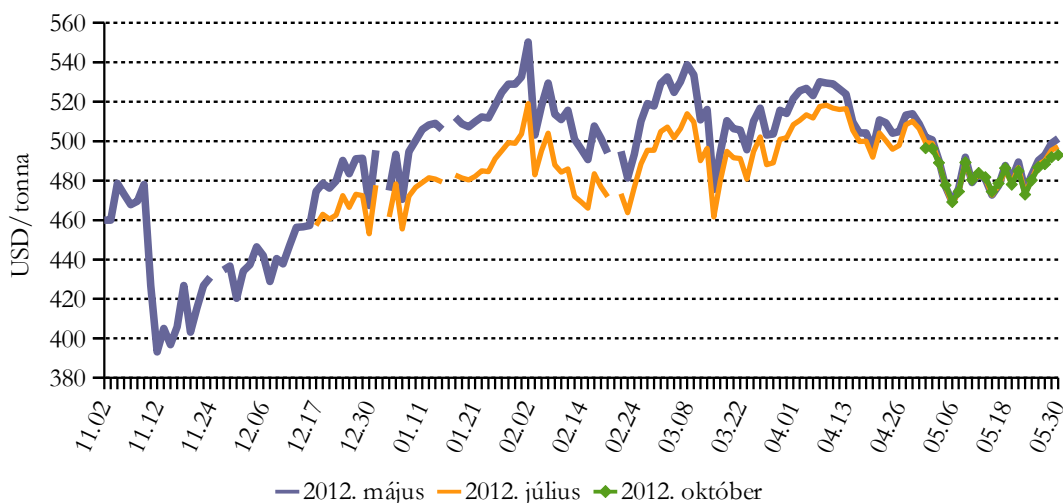
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

4. ábra

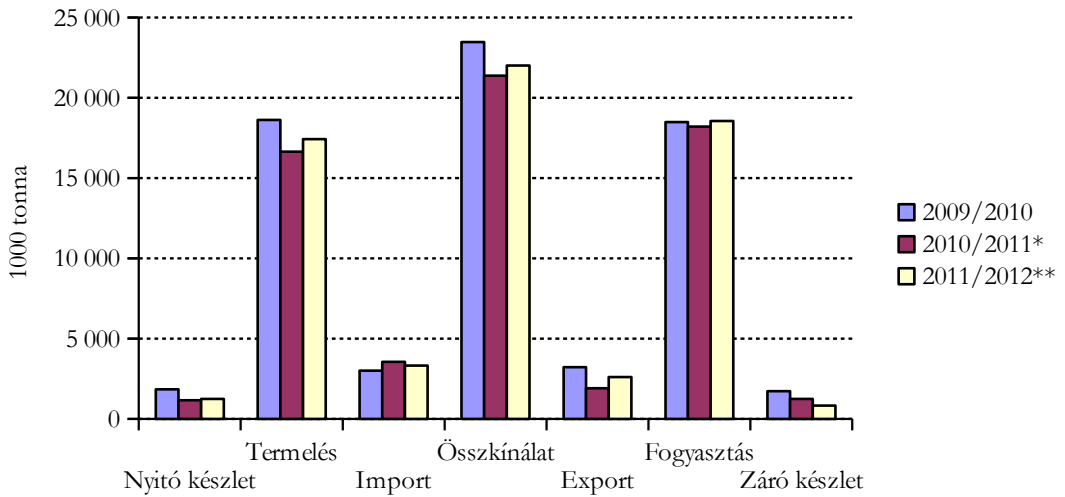
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

5. ábra

Az Európai Unió cukor-és izoglükóz mérlege

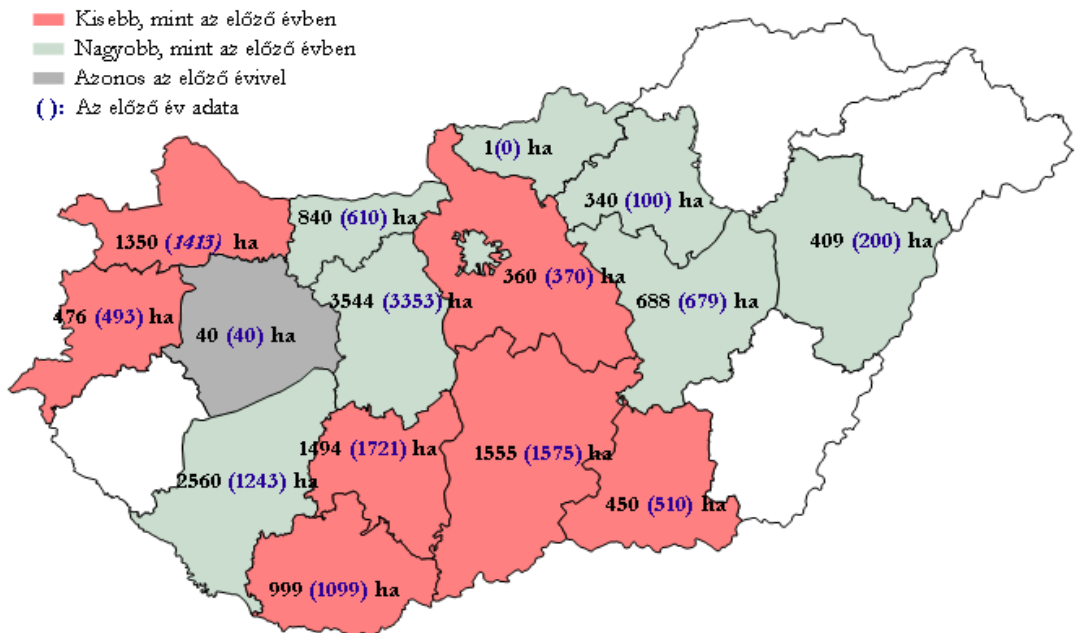
* becslés

** előrejelzés

Forrás: EU Bizottság

6. ábra

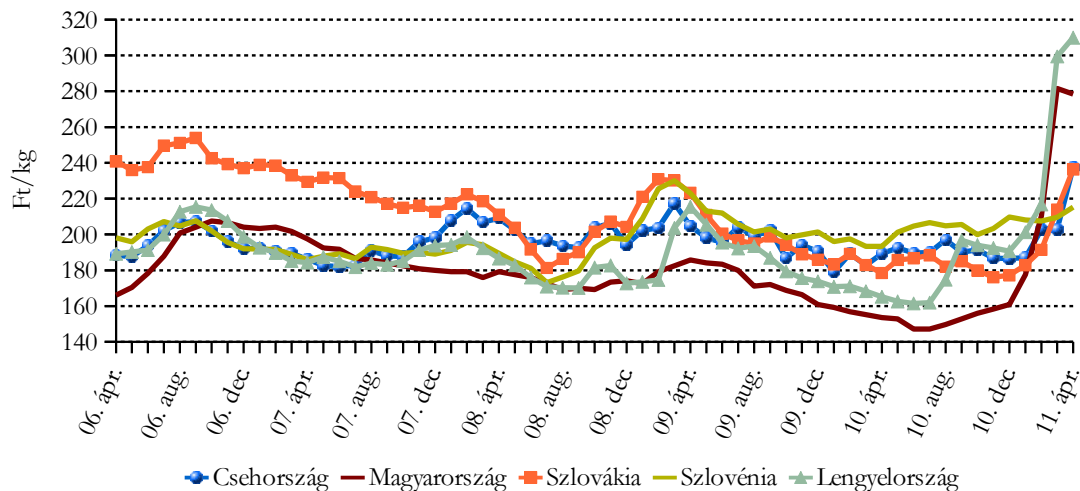
Cukorrépa vetésterülete 2010-ben

Forrás: MgSZH

7. ábra

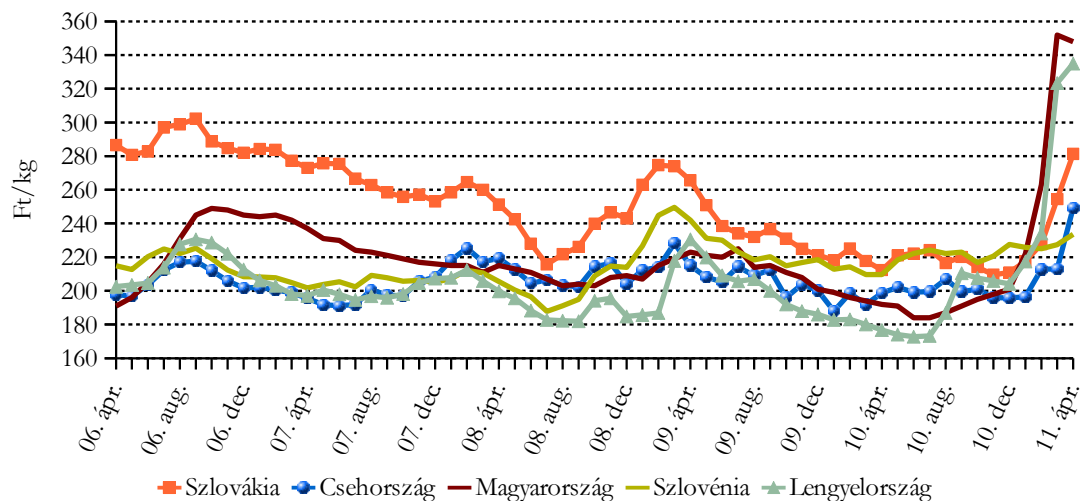
A kristálycukor áfa nélküli fogyasztói ára néhány országban

Forrás: KSH, CZSO, SUSR, ČSÚ, GUS

8. ábra

A kristálycukor fogyasztói ára néhány országban

Forrás: KSH, CZSO, SUSR, ČSÚ, GUS

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>